

Mirek Topolánek: Projev na veřejné diskusi na strategickém dokumentem Vize 2020 na téma moderní sociální systém

14.01.2010, Jihlava, Vize 2020

ODS je považována za stranu kompetentní pro řešení ekonomických otázek. Ale za nekompetentní v sociální oblasti. Samozřejmě to není pravda. Jsme jedničkou tam i tam. Ale jak víme, v demokracii, na rozdíl od exaktní vědy, není až tak důležité, jaké věci jsou, ale jaké se jeví být.

Záleží tedy na tom, jak se sami dokážeme prezentovat a prosadit i se sociálními tématy. Praxe posledních tří let totiž pouze potvrdila onen hluboký rozpor mezi realitou a zdáním. Provedli jsme velice úspěšné a užitečné reformy, ale nikdo nás za ně neoceníl. Říkali jsme lidem pravdu. Říkali jsme ji ráno, říkali jsme ji v poledne, říkali jsme ji večer. Doslova za pět minut dvanáct jsme zachránili zemi před daleko větší katastrofou v důsledku krize. Přesto jsme se, na rozdíl od maďarských socialistů, kteří činili pravý opak, neudrželi u moci. Něco tedy děláme špatně.

Pochopit, co děláme špatně a změnit to, na tom ve skutečnosti závisí osud naší Vize 2020. Nejen v sociální oblasti. Protože když nedostaneme od lidí mandát realizovat naše sociální reformy, zároveň to znamená, že ho nedostaneme vůbec. Naším problémem vůbec není narýsovat správné kroky, které zajistí naší zemi stabilitu, sociální soudržnost, prosperitu. Naším problémem je přesvědčit veřejnost, že stát blahobytu je mrtvý. A že pokud ho nemá do věčných lovišť následovat celá republika, potřebujeme sociální systém made in ODS.

Každá společnost je tak silná, jak silný je její nejslabší článek. Změna nevyhovujících sociálních systémů je proto pro budoucnost klíčová. Dokonce natolik klíčová, že lze, možná na první pohled paradoxně, tvrdit: Je daleko důležitější, aby se pravicové recepty uplatnily v sociálních záležitostech, než v hospodářské sféře.

Ekonomické subjekty totiž mohou se socialistickou vládou bojovat. Mají vždy jisté možnosti, jak se bránit proti jejím hloupým opatřením, včetně progresivních daní. Svou aktivitou mohou do určité míry vzdorovat kouli na noze, kterou představuje socialistická byrokracie. Ale ve zdravotnictví, v sociálních záležitostech, v penzijní oblasti, není proti socialismu obrany. Jak to úřad naplánuje, tak to je. Jak se to nahoře pokazí, tak to dole na lidi dopadne.

Je přitom evidentní, že socialisté hrají se společností hazardní hru letadlo. Zásadně přerozdělují více, než mají k dispozici. Takže jimi řízená společnost může oddalovat tvrdý dopad na zem jen do té doby, dokud lze zapojovat další a další vnější zdroje, zejména ve formě půjček. Když tato možnost skončí, dopadne to jako v Maďarsku.

My nepotřebujeme přemýšlet, jaký je recept na změnu k lepšímu. My ho známe. V první fázi je třeba změnit hru se záporným součtem alespoň na hru se součtem nulovým. Pomocí parametrických změn alespoň vyrovnat kolonky má dáti a dal. V druhé fázi jde o reformy, které promění společenskou partii ve hru s kladným součtem. Jde o to odložit část naší spotřeby a investovat ji do budoucnosti. Motivovat lidi k aktivnímu chování, k

tomu, aby se starali o vlastní zdraví, aby mysleli na zadní kolečka a spořili si na důchod, aby si v hmotné nouzi nejprve snažili pomoci sami a až pak hledali pomoc u státu.

Toto vše přece víme. První, parametrickou fázi jsme víceméně zvládli. Začali jsme i s tou druhou a máme experty, kteří si s ní určitě poradí. Ale to, bohužel, zdaleka nestačí. Nestačí mít pravdu. Je třeba o ní přesvědčit lidi. Náš soupeř se totiž stále řídí starou komunistickou maximou: je lepší se mýlit se stranou, než mít pravdu proti straně. Ekonomičtí experti ČSSD soukromě přiznávají, že politika ODS je správná. Ale jízlivě dodávají, že většina lidí na ni nikdy nepřistoupí.

Co s tím? Jsem přesvědčen, že řečené nás plně opravňuje k nasazení brutálního marketingu. Víme, kde je pravda. Víme, že je stejně prostá a neúprosná, jako Newtonův gravitační zákon. Víme, že když rychle nezměníme společenskou trajektorii, dojde ke katastrofální srážce. Je proto naší povinností to vše srozumitelně sdělit těm, kteří to ještě nevědí, či nechtějí vědět.

Samozřejmě, že dnes už si většina lidí uvědomuje nutnost šetřit. Jen s tím nikdo nechce začít u sebe. Nikdo nechce, aby se právě jemu v krizi snižoval plat. Nikdo nechce, aby se ho dotklo snižování mandatorních výdajů. Lidi obtěžuje placení třiceti korun u lékaře. A naopak se jim líbí přídavek k důchodu, krize nekrize.

Ale k čemu toto vše vede? Když se nebude šetřit hned a stát zbankrotuje jako v Maďarsku, přijdou státní zaměstnanci ne o čtyři, ale o desítky procent. Když se dnes neomezí sociální dávky, zítra nebudou žádné. Když se zruší regulační poplatky, lidé budou zbytečně umírat, protože nedostanou své léky a nedočkají se operací. A třinácté důchody ve výši dva a půl tisíce jsou zlým znamením, jaká by za nějakých patnáct let mohla být výše řádné průměrné penze, pokud se prosadí levicové recepty.

Musíme najít způsob, jak toto vše lidem srozumitelně sdělit. Musíme najít způsob, jak přesvědčit média, aby sehrála svou roli hlídacího psa demokracie a chránila ji před rozvratem, jež jí chystají populisté. Musíme přesvědčit sami sebe, že to vůbec lze dokázat. Vize 2020 začíná tady a teď. Začíná v našich hlavách. Začíná v naší víře v budoucnost.

Ing. Mirek Topolánek, předseda ODS